

Aan: Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
T.a.v. het Algemeen Bestuur
Kamerlingh Onnesweg 148
1223 JN Hilversum

Datum : 5 maart 2014
Betreft : Beoordeling rapport "Variabele Voertuigbezettingen en de eerste 5 minuten"

Geachte heer/mevrouw,

Vele veiligheidsregio's zijn bezig na te denken over flexibilisering van voertuigbezettingen. Een en ander aangedreven door noodzakelijke vernieuwingen van het vak en aangejaagd door de bezuinigingen.

Zo ook in de veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek. Onlangs kwam daar een rapport uit over de flexibilisering van de voertuigbezetting en de kwalitatieve en kwantitatieve effecten in de eerste 5 minuten voor de burgers en repressief optredend brandweerpersoneel¹.

De auteurs zijn van mening dat het onderzoek voldoende – wetenschappelijke - aanknopingspunten biedt om verder te gaan met aanpassingen van de voertuigbezetting in deze (en andere) veiligheidsregio('s).

Methode

De gekozen methode is dat de voertuigbezettingen niet variabel zijn (organisatie bepaald) en het object als variabele wordt beschouwd. Logischerwijze volgt hieruit dat ook de effectiviteit en de efficiency van optreden en de veiligheid van brandweerpersoneel in dit object kan variëren.

Balans Preventie/Repressie

Er wordt in het gehele rapport geen enkele paragraaf gewijd aan preventie, cq. risicobeheersing. Het voorkomen van brand en het beperken ervan. Vele preventieve maatregelen zijn ook genomen om het repressief optreden van de brandweer effectief en veilig te maken in combinatie met de vluchtmogelijkheden van burgers. De wetgeving die preventie regelt, is afgestemd op het veilig en effectief repressief optreden van de brandweer binnen bepaalde tijden. Dat is het systeem waarin de balans wordt gevonden tussen enerzijds kosten van preventie en anderzijds de kosten van repressie. Wat kan en mag de burger verwachten van de brandweer²?

Arbo

De veiligheid van brandweerpersoneel wordt in het rapport veelal beschouwd in subjectieve en emotionele zin. Nauwelijks wordt gerept over de geldende Arboret, de verplichte Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E), de branche Arbocatalogus³ die recent is goedgekeurd en het Arbodossier⁴.

De experimenten en het repressief optreden gaan bij een TS2 uit van solistisch handelen in de meest gevaarlijke omstandigheden bij redding. Geen back-up, geen mogelijkheid van aanpak van twee kanten en geen redding als het mis gaat. Levensgevaarlijk, zowel voor de brandweerlieden alsmede de burger in nood!

Opvallend is dat het principe van het uit je eigen comfortzone stappen (een term voor veiligheid in organisaties ten aanzien van cultuur) is geïntroduceerd. Intuïtief en impulsief repressief optreden krijgt daarmee een stevige plaats in het rapport. Veiligheidskundigen hebben daar een uitgesproken mening over⁵.

Weging

Het rapport doet een poging om verder te komen met een heikel onderwerp als variabele voertuigbezetting.

¹ Zie www.brandweerkennisnet.nl/@37660/variabele/

² Zie www.brandweervrijwilligers.nl/data/user_files/files/pdf/20131020_RMLIFE.pdf

³ Zie www.arbocatalogusbrandweer.nl

⁴ Zie www.arbokennisnet.nl/images/dynamic/Dossiers/Brandbestrijding/D_Brandbestrijding.pdf

⁵ Zie www.brandweervrijwilligers.nl/data/user_files/files/pdf/20140301_RNVKOB0.pdf

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Larikslaan 1	Telefoon : 033 - 49 62 768	Fiscaal : 81.86.45.167
3833 AM Leusden	Fax : 033 - 49 62 777	KvK-nummer : 08168567
Post : Postbus 290	Home : www.brandweervrijwilligers.nl	Bankrekening : 61.37.43.415
3830 AG Leusden	E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl	CMHF - Verenigingsnummer 90

Het geeft een aantal aanknopingspunten om mee verder te gaan voor verdiepend vervolgonderzoek zoals de veronderstelde massatraagheid van een TS6 en het alleen opereren van een TS2.

Het rapport gaat echter niet in op de complexiteit en grootte van objecten en de toegenomen uitgestrektheid ervan. De huidige gebouwen zijn niet meer vergelijkbaar met de standaard gebouwen van 10-tallen jaren geleden. Er is geen onderzoek gedaan naar welke effecten dat heeft op loopafstanden van brandweerpersoneel om te redden en de brandhaard te bereiken, steeds verder verwijderde opstelplaatsen en de mate van complexiteit en uitgestrektheid in relatie tot verdwalen en effectiviteit.

De gekozen methode is die van aanbodsturing: de organisatie bepaalt de voertuigbezetting en niet het risico. Dat is anders dan gebruikelijk en past niet in de wettelijk geborgde afstemming tussen preventie en repressie en omgekeerd en de veiligheidskundige principes. Het zet het huidige systeem op zijn kop zonder dezelfde mate van redding en blussing aan burgers te bieden zoals die nu wettelijk wordt geboden.

Het ontbreken van een risicoafweging voor repressief optredend brandweerpersoneel is waarlijk onbegrijpelijk en wordt feitelijk afgedaan met de emotiebenadering. De technische benadering die ligt opgesloten in de Arbowetgeving en bijbehorende instrumenten zoals de Arbocatalogus en Arbodossier en de Object Risico Analyse (ORA) zijn volledig buiten beschouwing gelaten. Dit is een ernstige omissie.

Tot slot. De aloude gedachte dat een omgeving zich maar aan moet passen aan de organisatie is achterhaald. Het ontbreken van de moderne systeembenadering dat organisaties van buiten naar binnen ingericht dienen te worden, zal aanleiding blijven van toekomstige mislukkingen en ongevallen. Een actueel voorbeeld treffen we in de Ambulancesector. De 'Tijdelijke Wet Ambulancezorg' geeft ruimte voor de invoering van afwijkende bemanning. Dit zorgt voor problemen zoals oplopende aanrijtijden en een hogere werkdruk. Met als resultaat: de kwaliteit van de hulpverlening gaat achteruit.

Conclusie

Het rapport biedt weliswaar een poging tot verdiepend onderzoek naar flexibilisering van voertuigbezettingen maar moet helaas worden afgewezen als onvolledig, gevaarlijk voor burgers in nood en repressief optredend brandweerpersoneel. Het concept van TS2, aangevuld met TS4, is onvoldoende robuust voor de ingewikkelde en uitgestrekte omgevingen waarin de brandweer (met de andere hulpdiensten) moet functioneren.

P.S.

Ernstig mag genoemd worden dat Berenschot B.V. betrokken is geweest bij een onafhankelijk landelijk onderzoek van het WODC naar bestuurlijke kaders voor variabele voertuigbezettingen⁶ en tegelijkertijd dezelfde auteur/projectleider van Berenschot B.V. betrokken is geweest bij dit onderzoek in Gooi en Vechtstreek. Het veroorzaakt in ieder geval een gevoel van verstengeling van belangen en de vraag in hoeverre er nog sprake kan zijn van onafhankelijkheid van het WODC onderzoek.

Wij zouden het zeer op prijs stellen het vorenstaande in een persoonlijk gesprek nader aan u toe te lichten. Graag zien wij uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R.V.L.', is written over a horizontal line.

Ruud van Vliet, vicevoorzitter.

In afschrift aan:

- Colleges, gemeenteraden en de brandweer in de VR Gooi en Vechtstreek
- De minister en de Inspectie van Veiligheid en Justitie
- Vaste Kamercommissie voor Veiligheid en Justitie

⁶ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29517-82.html>